

**Množení, výsadba a ošetření porostů.
Řez květenství a posklizňové ošetření.**

MNOŽENÍ A VÝSADBA: HYLOTELEPHIUM

Rozchodníky rodu *Hylotelephium* lze snadno množit dělením trsů v předjaří, oddělky lze vysazovat přímo na záhony. Podobně lze k množení odebírat pouze bazální pupeny.

Nověji jsou nejžádanější selekce pro velkovýrobní produkci množeny též prostřednictvím tkáňových kultur. 🌱

Nabízené kultivary jsou většinou sterilními hybridy. V osivu je nabízena jediná odrůda ('Emperor Wave'), ani tato nebývá však z výsevů uniformní. Klíčí na světle, výsadby schopné jsou rostliny cca. 10 týdnů staré, pro řez se však nehodí.

V dubnu lze k množení odebírat dosud neindukované vrcholové řízky, kořenicí v perlitu nebo jiném dokonale propustném substrátu pod lehkou vodní mlhou při 24°C-26°C zpravidla do dvou týdnů. Řízky odebírané v květnu mívají už založena květní primordia a koření o poznání hůře.

Osními řízky (popřípadě listovými) řízky lze rostliny rovněž množit, i ty ale koření pomaleji a rostou nevyrovnaně.

Matečné rostliny je lépe držet 14 h dni, za delšího dne je již iniciována květní tvorba. Také na dni kratším než 14 h bývají však zhruba po čtrnácti týdnech květní poupata zakládána.

Rostliny lze vysazovat v počtu 460 rostlin pro ar (0.4 x 0.4 m), méně vzrůstné odrůdy *H. spectabile* v počtu až 600 rostlin pro ar na záhony s propustnými, spíše kyselými (pH 5.4-6.2) substráty, kultury z oddělků kvetou již v roce výsadby. Rozchodníky rodu *Hylotelephium* budou vděčné za vyšší podíl organické složky v půdě, přizpůsobí se ale nezamokřeným půdám jakékoli kvality. Každoroční rozhození plného hnojiva v dávce 4-6 kg na ar v předjaří je plně postačující. Přestože jde ve většině o rostliny světlých lesů, květenství bývají vyvíjena lépe za vysoké světelné intenzity.

KVĚTNÍ TVORBA A MOŽNOSTI OVLIVNĚNÍ TERMÍNU KVETENÍ

Rozchodníky rodu *Hylotelephium* jsou dlouhokrátkodenní rostliny (možná ne zcela exaktně v biochemickém či fyziologickém pojetí, určitě však ve smyslu pěstebních technologií). Květenství jsou u většiny hybridů zakládána ku konci května a rychle se vyvíjejí za zkracujícího dne v podzimních měsících; vernalizace u rozchodníků není nezbytná. Na dni kratším než 12 h zůstávají rostliny v listových růžicích; na 14 h dni jsou prodlužována internodia, květy ale rostliny zakládají často až po čtrnácti týdnech. Na 16 h dni bývají květní primordia patrná již po 4-6 týdnech a doba potřebná k indukci se s dalším prodlužováním dne ještě zkracuje.

Ve sledování amerických pěstitelů (SMITH & al. 2000) vykvétaly rostliny nejrychleji v kombinaci čtyř týdnů dlouhého dne následovaných pěti nebo šesti týdny dne krátkého, zůstávaly však až o polovinu nižší než rostliny po 6-8 týdnech dlouhého dne následovaných jedním až třemi týdny s krátkodenní periodou.

Dlouhý den lze nahradit čtyřhodinovým přerušováním noci, při rychlení ve sklenících v zimních měsících je však k udržení požadované kvality stonků žádoucí přisvětlování o intenzitě nejméně 4000 až 6000 lux. S přihlédnutím k ekonomickým ukazatelům je vhodnější letní přirychlování (urychlení vývinu založených poupat) prostřednictvím dřívějšího nasazení krátkodenní periody.

Teploty v rozmezí 16°C-28°C nemají za dostatku světla na vývin založených poupat a termín kvetení výraznější vliv (SMITH & al. 2000):

pěstební stadium	trvání stadia	nastavené teploty	fotoperioda
matečné rostliny		20°C-24°C	14 h den
zakořeňování řízků	2-4 týdny	24°C-26°C	14 h den
květní tvorba	3-4 týdny	20°C	16 h den (4 h NI)
vývin poupat a kvetení	13 týdnů	16°C	16 h den » 10 h den
vývin poupat a kvetení	12 týdnů	20°C-24°C	16 h den » 10 h den
vývin poupat a kvetení	13 týdnů	28°C	16 h den » 10 h den

DALŠÍ OŠETŘOVÁNÍ POROSTŮ

Produktivita kultur k řezu zůstává závislá na dalším ošetřování (především na včasné likvidaci plevelů!) relativně vysoká do třetího nebo čtvrtého roku.

Výnosy se pohybují v prvním roce při 3-5 kvetoucích stoncích z rostliny, ve druhém 5-8 a ve třetím (čtvrtém) roce při 10-12 stoncích z rostliny (»» asi 5000 stonků z aru).

ŘEZ KVĚTENSTVÍ A POSKLIZŇOVÉ OŠETŘENÍ

Nakvétající stonky lze řezat nejlépe v době, kdy jsou všechna poupata v květenství vybarvena. Normy VBN povolují také produkt s poupaty dosud se vybarvujícími, nebo na druhé straně květenství s polovinou květů již rozvinutých. Pro vazačství jsou ale rovněž vykupována květenství s poupaty ještě zelenými. 🌱

Stonky se váží po pěti, skladovat je lze v prostorách s teplotami do 4°C až dva týdny bez výrazného vlivu na trvanlivost u spotřebitele. Ta se pohybuje mezi 18-24 dny; nakvetlá květenství lze rovněž sušit.

Doporučená literatura:

SMITH E.L., KOREMAN P., FRANE A., HEINS R.D., CAMERON A., CARLSON W.: Forcing perennials: *Sedum spectabile* x *telephium* 'Autumn Joy'. Firing Up Perennials, the 2000 edition, 76-79. Michigan State University, CG Plus, Willoughby 2000

MNOŽENÍ RODU PHEDIMUS A JINÝCH ROZCHODNÍKŮ V RÁMCI EXTENZÍVNÍHO OZELEŇOVÁNÍ STŘECH

1. rozhoz osních segmentů

doporučovány směsi osních segmentů 8-10 druhů z rodů:

⇒ *Sedum* & *Oreosedum* (65 %)

⇒ *Phedimus* (30 %) → především druhy skupiny *Aizopsis*

⇒ *Hylotelephium* (5 %) → hlavně skupina *Populisedum*

1 kg směsi má obsahovat 2000 - 5000 segmentů podle zvolených taxonů a techniky řízkování

segmenty lze skladovat: až 6 dní nasucho při $\pm 10^{\circ}\text{C}$, nebo do tří dní nasucho při 20°C → za vlhka segmenty zahnívají často už druhým dnem!

2. výsev

velmi drobné osivo (klíčí na světle) ⇒ výsevy jsou problematické v hrubých substrátech

⇒ výsev 0.02 g pro m^2 (odpovídá zhruba 60 rostlinám na m^2 při 80% klíčivosti)

nezbytné jsou pomocné substráty (vermiculit, gramifix) → cca. 1 kg pro dva až čtyři miliony semen

⇒ nákladné: 1 kg takto připravené směsi až 2 500 € !

vhodný je výsev současně s rozhozem osních segmentů (lze kombinovat i s jinými osivy → *Portulaca*, *Thymus* atd.)

osivo lze skladovat asi dva - tři roky

porovnání množitelského materiálu rozchodníků pro extenzivní ozelenění

	osivo	osní segmenty
termín aplikace	celoročně	iv.-vi. / ix.-x.
tolerance k suchu po osevu	špatná	dobrá
způsob aplikace	s pomocnými substráty	bez pomocných substrátů
optimální druhové spektrum	3-6 druhů	5-10 druhů
skladovatelnost	1-3 roky	2-5 dní
množitelský materiál	0.01 až 0.02 g pro m^2	20 až 70 g pro m^2
mechanický rozstřík diaspor	velmi dobře uplatnitelný	velmi dobře uplatnitelný
počátky efektu ozelenění	po 8-14 týdnech	po třech týdnech
pokryvnost po půl roce	35 - 40 %	60 - 80 %

Doporučená literatura:

LABHART D.: *Sedum* für Dachbegrünung. World Green Roof Kongress, Basel 15th-16th Sept.2005, Conference transcript 87-93, Zürich 2005